

MAGYAR KURIER

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Pénteken November 4-dik napján, 1814-dik esztendőben.

Frantzia Ország.

Német újságaink ilyen levelet közle-
nek olvasóikkal Straszburból Ok-
tob. 21-dik napján: — „Itt és faluinkon
közönséges ijedség uralkodik vagy két na-
poktól fogva. Frantzia országnak a' Szö-
vettséges Hatalmasságók ellen támadandó
hadakozásáról való híreket terjesztettek-
el igen gyáva színek alatt; erőssítették, hogy
Alsatziát, Lotharingiát, és *Franch-
Comte* tartományát, egy Fejedelemaszszony'
számára kívánják; hogy egy Austriai ármá-
da a' Rénus felé útban volna; hogy
azok a' tüzek, a' mellyek Oktob. 18-dik
napján a' Zweybrückeni és a' Rénus
jobb partján lévő hegyek tetejeiken
szemléltettek, a' népnek felköltésére való
jeladások lettek volna; hogy Hertzeg
Talleyrand Bétset elhagyta volna —
's több é'féle képtelenségek. Hozzá ad-
ták ezen költeményekhez azonhadi készü-
leteket is, mellyeket Frantzia ország' ré-
sziről képzeltek tétettetni. Még azt is érő-
sítették, hogy a' Schlettstadti ka-
puk néhány órákig már bezárattatva is let-
tek volna. A' dologhozértő emberek ugyan
lenevették az e'féle híreket: de mások-
ban tsakugyan olly felindulást okoztak
ezek, hogy a' Departamentek' előjárói
szükségesnek lenni tartották a' Straszb-

burgi újság által Oktob. 22-dikén ilyen
hírdetést kiadatni: —,

„Megbatalmaztattunk arra, hogy kö-
zönséges módon kihirdessük, hogy azok
a' hírek költemények légyenek, mellye-
ket a' rosz gondolkodásu emberek elszé-
lesztettek: hogy tudni illik, Frantzia Ország
a' Rénus mellett lévő tartományainak egy
részét másnak fogná engedni, és hogy a'
Szövettségeseknek seregeik a' Rénus tulsó
partján számosittatnának. Soha sem vol-
tak a' környülállások megnyúgtatóbbak és
békességesebbek, mint most. Az Oktober
18-dikán a' Bádenni hegyek tetején szem-
léltetett tüzek nem egyebek, hanem tsak
a' Lipsiai ütközetért való örvendezés-
nek jelei voltak. Polgárjaink kötve higgye-
nyenek az olyan embereknek, a' kik e'fé-
léket hirtelnek, 's úgy nézzék őket, mint
a' közönséges rendnek megháborítóit, és
a' tseudességek ellenségeit. Ezek már
vigyázat alatt vannak, 's nem soká bé fog-
ják érni őket, 's a' többi.,,

A' Követek' házában mostanság elő-
fordúlt tárgyak között nem volt fontosabb
annál, mint a' Kivándorlottaknak
jóságaikat illető kérdés. Nem régen egy
törvényprojektomot hozott vala a' Király-
tól Minister Ferrand (a' ki az olta
Gróffá tétetett) ezen ház' eleibe, 's a' mint

szokás, ő egy hosszú beszédet is tartott ezen alkalmatossággal, melly által a' Királyi projektumot rész szerént bővebben megmagyarázta, rész szerént annak helybe való hagyását javasolta. A' Követek' háza akkor a' projektumot a' Minister beszédjével egyetemben biztosság' eleibe adta megfontolás végett, melynek B e d o c nevű szószollója Oktober 17-dik napján előadta közönséges gyűlésben a' biztosság' vélekedését, 's egyszersmind egy környülállásos, szabad, és meglehetősen keménységű beszédet is mondott-el, melyben azt vitatta, hogy a' Minister nagyon eltávozott a' maga magyarázatjában a' Király' projektomának értelmétől. Minthogy ez a' tárgy igen nevezetes a' Frantzia revoluziónak historiájára nézve: mi sem mellőzhetjük-el a' B e d o c beszédjéből a' fontosabb kifejezéseket, mellyek itt következnek: —

„A' Király a' maga visszajövetelekor sürgősésképpen a' Kivándorlottakra kényszerített fordítani szemeit. Igasságos 's természet szerént való volt az, hogy a' Király a' maga minden alattvalóira fordított nyájias gondoskodásának tárgyai között, a' maga szerentsétlensége' társainak 's hűséges szolgainak állapotokat tette elsőnek. Már Jun. 4-dikén nyilvánkozta vala ő Felsége, hogy az elvétetett jószágokat, mellyek még el nem idegenítették, előbbeni tulajdonosaiknak vissza akarja adatni Aug. 21-dikén hasonló hajlandóságát jelenti ki ő Felsége, egyszersmind azt is nyilvánkozta, hogy a' kivándorlásnak minden jelét egészen el akarja törölni. A' kivándorlott familiák azonközben még mind ezek által a' nyilatkozatások 's rendeletek által is vissza nem tétettek vala a' magok szabad jószágaikba. Mi tehát még egy új törvényt vártunk ezen tárgy eránt, 's egy értelemben voltunk a' Monarkhának nagy lelki és jól tévő célzásaival. Ez a' törvény, mint projektum, Uraim! már előtökbe is terjesztetett, és

ti úgy találtátok, hogy ebben a' Király' jósága és igasságos volta a' legnagyobb böltsességgel legyen összekötve. Láttátok ebben azt a' nagy vigyázást, a' mellyel minden elkerültetett, a' mi az egész polgári társaságnak és tulajdonnak principiumait megsérthetné. Ezt a' szelid gondolkodást kétségkívül háládatossággal meg fogja esmérni a' nemzet. Sőt azok magok is méltó tekintettel fogják ezen törvényt fogadni, a' kiket ez illet. —

„De mennel nagyobb tisztelettel kell nekünk a' Király' gondolkodása' módját magasztalunk, mennel inkább tudjuk mi azt a' böltsességet' betsúlai, a' melly eből a' törvényprojektumból kivilágol: annál inkább megilletettünk mi, valamint szintén Uraim ti magatok is azon nagy különbség által, melly a' Minister Ferrand Ur magyarázatja és ezen törvényprojektom között talaltatik. Ez a' különbség, maga a' törvényprojektom, 's annak indító okait illető magyarázat között, oly nagy, hogy ha amarról e' szerént kellene íteletet tennünk, egészen eltévednénk a' dolognak megvizsgálásában. Fájdalmas érzékenységgel szemléli a' biztosság magát kényszerített arra, hogy a' gyűlés' figyelmetességét egy kevés ideig a' Ferrand Ur beszéde által foglalatoskodtassa: de a' haza' java és a' Királyé, a' mellyeket egymástól elválasztani soha nem lehet, 's annak szükséges volta, hogy azt a' bizodalmat, mellyet ez a' beszéd meggyengített, ismét vissza szerezhessük, nekünk ezt el-mellőzhetetlen kötelességünké teszik.

„A' biztosság azonközben így is, mivőn a' Ferrand úr magyarázatjára, némelly megjegyzéseket teszen, nállánál böltsében tselekedvén, nem botsátkozik belé azon éppen olyan haszon nélkül való mint veszedelmes vitatásába annak a' hibának, mellyel a' mi hosszú és lármás revoluziónknak ideje alatt egygyik vagy másik rész vádoltathatott; a' biztosság nem

fog a' tévelygéseknek, a' mindenik résztől tétetett áldozatoknak, a' szerentsétségeknek, 's közönséges hibázásoknak a' böltsességgel ellenkező vizsgálásába botsáikozni. És mit is használna annak kiayomozása, hogy az egymással egészszen ellenkezni látszó történetek között mitsoda öszszetsatolódásoknak lehetett helyye? mit használna példának okáért azt kitanúlni, hogy talán a' legbűnösebb tselekedetek az első, nem bölts ellentállásoknak, elke-rülhetetlen következéseik voltak? —

„Vagynak, Uraim, a' nemzeteknek historiaikban olyan criticus időszakaszok, 's a' századoknak tulajdonságaikban fordulnak elő olly változások, midőn az emberi bizontalan erővel bíró kész nem bír azzal a' tehetséggel, hogy a' jónak és rosznak mérő serpenyőjét megtarthassa. Böltselb, emberibb, és bátorságossabb, minden megtörténtek után való vizsgálodást igaz indulattal a' felejdekenységek mélysegebe temetni, 's egymás eránt minden fenatartás, 's minden visszatekingetés nélkül, közönségesen megengesztelődni. —

„Azonban tsakugyan meg kell kérdenünk Ferrand urat, hogy: valyon azok, a' kik a' magok véreket hazájoknak szolgálatjában ontották-ki, valyon azok a' magok hazájokhoz és Királyokhoz való szeretetjének tisztességes áldozataik, valyon azok, a' kik olyan bátrak voltak, hogy semmi veszedelemmel nem gondolván azon törekedtek nagy lelki iparkodással, hogy a' haza' hajóját tsapkodó habokat elfordítsák 's a' veszedelmeknek terjedését megakadályoztassak, valyon azok a' Státus' buzgó előjárói 's minden motsok nélkül való tisztviselői, kik az igazságnak és erköltsi tudománynak principiumait önnön szabadságoknak és életjeknek veszedelmével is védelmezték, valyon ezek a' virtusokkal és főbeli talentommal tündöklő polgárok, a' kik a' tömletzekbe hurtzoltattak 's halálra küldettet-

tek — valyon nem olyan égyenes páliya-futás' útján jártak-é mind ezek az emberek, mint azok, a' kik a' hazától, igazságos okokra nézve, elszakadtak, kívándorlítottak? —

„Mi azt kérjük Ferrand úrtól, hogy valyon tsak ezeknek az utolsóknak lehet-é jussok a' Monárkhának atyai indulattyához, az alatt, míg mások nem tehetnek egyebet annál, hogy az Országlói igazságért 's Királyi engedelemért esdekelbesenek néki. —

„A' szerént, a' mint Ferrand úr mondja, a' Királynak igen nehezen esik, hogy a' törvényprojektom' intézeteit annyira ki nem terjesztheti, mint az ő Felsege szívében fekszik: hanem az ő Felsege' kormányozásához 's azon principiumokhoz képest, mellyeket ti a' bevétel és kiadás között fenatartani fogtok, remélhetjük, hogy eljöhet az az idő, mikor a' mi finantziánk' állapottya lehetségessé teszi azt, hogy lassanlassan mind azokat a' kifogásokat elháritbatjuk, a' mellyek mostani környűllásainkra nézve szükségesek, 's mind azokat egészszen kielegíthetjük, a' kik most ezen vigasztalásból nem részesíthetnek. —

„Uraim! a' Királynak sziveben semminek nem lehet és nints is semmi egyebnek helyye, hanem tsak annak az állhatatos eltökéllettségnek, hogy ígéréteinek megfeleljen. Ő kinyilatkoztatta égyyszer azt, hogy minden tulajdon megsérthetetlen legyen, hogy azok a' jusok, mellyeket valaki mástól valakitől szerzett magának, fentartatnak, és hogy a' birtokosi állapotnak szentül meg kell tartatni. Mi használnánk tehát olyan reménységeknek nyujtásával, mellyeket soha nem telyesíthetünk, 's miért okoznánk ellenben másoknak ok nélkül való felelmet? —

„Ferrand úr tsak a' maga tulajdon gondolkodása szerént szollván, és egészszen elfelejtkezvén arról, hogy a' nemzet' Követeivel a' Király' nevében beszéll,

azon inségeknek, a' mellyek a' Frantzia nemzeten feküttek, tsak egy részét forgatta szemei előtt. A' Státus' polgárjainak tsak egy része vonta magára az ő figyelmetességét. Pedig, Uraim, hát ugyan egyedül tsak a' Kivándorlott Frantziák szenvedtek és károsítottak-meg? Nem minden polgárainkat érte a' sérelem kisebb vagy nagyobb mértékben? Nem az-az a' papirossal fizették-e a' mi Státusunk' hitelezői, azok a' kik nállunk tőkepenzel bírtak, a' melly az ő kezeikben semmivé lett? Kinek volt valami tulajdona, a' ki valami kárt nem vallott volna, többet vagy kevesebbet? A' tulajdon, a' törvények, az erkölts, egy szóval mindenek megváltoztak; és a' mai gondolkozás' és vélekedés' állapotja olyan mi nállunk, hogy a' régi rendnek visszaállittatását megpróbálni nem lehetne, a' nélkül, hogy attol ne kellene félni, hogy azon régi nyúghatatatlanságoknak helyekbe, a' mellyek Frantzia országot már egyszer össze zúzták, újabb nyúghatatatlanságok, újabb zűrzavarok ne következzenek, 's a' többi. —

Ezekután leszállott Bedoc magára a' törvény projektra, és ezeránt is tett némimémi kifogásokat. Legelől a' titulálan, a' melly így volt: *Az Emigránsok' el nem adatott jószágai'nak visszaállittatását illető törvény* — ezt a' szót, visszaállittatás nem jó kifejezésnek, találta azért, hogy ez azt teszi-fel, hogy már előre törvénytelenül elfoglaltatott volna valami — tehát így kellene feltenni a' titulust: *Az Emigránsok' el nem adatott jószágai'kat illető törvény*.

Igaz továbbá (ezek is a' Bedoc' szavai) hogy azok a' kivándorlottak, kik a' meghivattatásra hazájokba vissza nem tértek, 's Frantzia ország ellen fegyvert fogtak, a' Státusnak törvényei által polgári módon meghalva lenni kihirdettettek; a' Király tsak Dekrétum által ezt a' halált meg nem változtathatja: tévejgések is szár-

moznának belőlle az ítélő székek előtt: a' mostani törvényprojektomba tehát meghatározott módon bé kell azt is tenni, hogy az a' polgári halál, mellyet a' kivándorlottak a' törvényeknek ereje szerént magokra vonta, az olta, hogy a' mostani Constitúció elfogadtatott, éltöröltetett légyen. Hasonló törvényes úton kell az Emigránsok által idegen országon tett házasságoknak is, mellyek a' fennálló törvények szerént erőtelenek volnának, megesmerteni. — Mind ezek után ezen változásokkal megégyező formába vétetett az a' törvényjavallás, mellyet Minister Ferrand a' Követek' háza eleibe hozott, 's már most közönséges vitatás alá vétetetik a' gyűlésben, 's kélttség kívül heves vetélkedésekre fog alkalmatosságot szolgáltatni. Sokak felírták neveiket, a' kik beszélleni akarnak a' dologrol.

Spanyol Ország.

Ferdinandus Király nem régen olly kéreessel kereste vala meg Pápa ő Szentségét, hogy az idősb Spanyol Királyi familiával egyetemben Romában tartózkodó Békesség' Fejedelmét (*Principe de la Paçét*) fogassa el és küldje vissza ő Szentsége Spanyol országba, hogy itt állítsák őtet ítélő szék' eleibe, 's ítéljék-meg. A' Szent Atya közlötta a' Ferdinandus Király' kívánságát az öreg Károly Királyal, ki is a' Ferdinandustól kívánt erőszaknak magát ellene szegezvén, elégnek tartotta ő Szentsége azt határozni, hogy a' Békesség' Fejedelme ennekutánna úgy lakják Pesaró városában, a' hol egy időtől fogva külömben is lakott, **mitszámkivettetésben**.

A' Pápa' Madridban lévő Nunciussa közlötta ő Szentségének ezen végzését Ferdinandus Királyal: kinek egy-szérsmind azt is tudtára adta az Ő Szentsége nevében, hogy gondoskodják az idősb Királyi familiának élelméről, melly már most Romában meg fog maradni.

Infans Don Franc escót Kárdiná-
lissá nevezte Pápa ő Szentsége.

A' sárga bidelelés Gibraltárból Ka-
diksb a is áital ment.

A' Spanyol országnak külömbkü-
lömb tartományaiban felelevenült nép-pes-
gésekről és nyúghatatlanokodásról sokat bé-
széllenek, és azt erőssítik, hogy némelly
részekben valósággal kiütött legyen a' tá-
madás. Az eddig való Gerillás Vezé-
rek magokat az Országlószék ellen kinyí-
latkoztatták. Már fennforog az Insur-
gens ármáda nevezet, és azt mondják,
hogy Generális Ballastérost már ha-
za hívatta az Országlószék a' fogságból, és
ötet rendelte-ki Vezérnek az insurgen-
sek ellen.

A' mi a' Mina' próbatételét illeti,
erről most bizonyos, mint a' Párisi Ga-
zette de France szoll, annyi, hogy
semmi következése nem lett, és hogy Pa-
mplonában ahoz készült a' Királyi Kor-
mányozószék, hogy néhány tiszteket, a'
kik Minával egygyetértettek, agyon lö-
vessen. A' Navarrai Vice-Király felől
bizonyos az, hogy minden iparkodással
rajta van, hogy tsirájában kiölthassa a' tá-
madást. Katoloniában ugyan uralko-
dik még a' nyúghatatlanság, de valamelly
valóságos próbatételre még eddig nem ment
a' dolog. Azt láttatnak mutatni az újabb
történetek, hogy Mina nem volt semmi
egygyetértésben a' több tartományokban
találtató nyúghatatlan vezérekkel.

Olasz Ország.

Az Angliai Régen s Princz' felsége,
minekutánna Majlandb á n minden rit-
kaságokat 's közönséges intézeteket meg-
nézegetett volna, Oktober 19-dik napján
tovább indúlt onnét Floren czia felé.

Ancónába September' végétől fag-
va olyan sok Nápolyi fegyveres sere-
gek érkeznek-meg vizen szározon, hogy
benn a' városban a' polgárokhoz is ka-
tonákát kellett szállítani; két lovas Rege-
mentek Ascóli városába küldettettek.

Északi Amerika

Az Anglusoknak Baltimore ellen
tett expeditziójokrol hosszú tudósítások
jöttek-ki Londonban, mellyeknek en-
nyiből áll a' veleje: —

Gen. Ross, minekutánna Washing-
tonnal dolgát végezte, Baltimore fe-
lé evezett el; seregeivel a' Patapsco vi-
ze, bal partjára Northpoint mellé, Bal-
timorén alól 13 mértföldnyire ismét
kiszállott; itt egy Amerikai tsapat fekü-
sántzok között, de az ellenség oda érkez-
vén, magát onnét vissza vont; a' szélső
vigyázó csoportok azonközben nem soká
össze tsaptak, a' hol az Anglus vezér Ge-
nerálmájor Ross halálos sebet kapott; egy
Vadászkatonának a' golyobissa úgy érte a'
karját, hogy két oldáلتsontját is eltörte és
a' mejjibe ment, melyre a' Generális azon-
nal a' mellette lévő Kapitány Krofton'
karjai közzé esett, és így kiáltott-fel: Hij-
játok ide Oberster Brookot! Ah, sze-
gény feleségem! — 's ezen szóra meg-
halt.

Az Anglus sereg azonközben, már
most az Oberster Brook vezérlése alatt,
előre nyomúlt, 's az ellenséget Baltim-
ore felé 5 mértföldig nyomta, a' hol 6000
emberből álló ellenségre talált 6 ágyuval
sántzok között, a' melyre oly nagy tűzzel
réá ütött, hogy 15 minuta alatt kikergette
sántzaiból. Valami 1000 elesett és meg-
sebesedett emberekből, 's két ágyukból
állott az ellenség vesztese. Már késő est-
ve lévén, az Anglusok az elfoglalt tsatázó
mezőn háltak ekkor. Más nap (Septemb.
13-dikán reggel 1 1/2 mértföldyyire állot-
tak Baltimorétól, a' melly keményen
körül volt sántzoltatva: de így is réá ütött
volna arra Oberster Brook, ha éppen ak-
kór olyan izenetet nem kapott volna a' ha-
jós sereg' vezéritől, kinek őtet a' vizen
kellett volna segíteni, hogy nem közelíthet
a' vízbe süllyesztetett hajók miatt Balti-
moréhez. Így történt, hogy félbe kel-

lett hagyni ezen expeditziót. A' foglyok száma, kiket az Anglusok innét elhoztak, 's a' kik többre Baltimorei gazdag lakosok' gyermekei, 200 emberből áll. A' magok vesztéseket, Generalis Rosson kívül 290 elesett vagy megsebesedett emberekre teszik az Anglusok. — Washington után, még Virginiában Alexandria ellen is tettek volt egy próbat az Anglusok: de ez egygyezésre lépett velük.

Kanadában ellenben az Amérikaik voltak újabban is a' szerentsések: de onnét még nem érkeztek-el a' környülál-lásos tudósítások.

Azonközben úgy látszik, hogy a' fő városnak Washingtonnak szerentsétlensége, az első ijedségből való feleszmélődés után egészszen felelevenítette a' többi nevezetesebb városokban a' bosszúál-lásnak kívánását; a' bazaszeretet mindenütt felebredett; mindenek fegyverhez kaptak es mozgásban vagynak, olyan eltökélettségnek nyilatkoztatásával, hogy meghal-nak inkább, hogy sem az idegen jármat nyakokba vegyék.

A' nemzeti katonaság minden tarto-mányokban megbívattatott a' kiállásra. Neu-York és Pensylvania tartomá-nyaik egyegy millió tallért határoztak a' magok részéről kiállítandó katonaság' számára.

Washingtonnak szerentsétlensé-giért a' hadi titoknok Armstrong vádol-tatik, ki is jetéttetvén, Monroë téttetett helyeibe.

B é t s.

Itt a' Congressusra nézve ismét

egy nyilatkoztatás jött-ki Német és Frantzia nyelven, mellyet e'keppen fordíthatunk magyarra: —

„D e c l a r a t i o.

„Minthogy az Oktober' 8-ik napján költ Declaratio által a' Congressusnak elkezdődése Novembernek 1-ső napjaig elhalasztatott vála, ehezképpest azon Udvaroknak meghatalmozott Ministe-reik, a' mellyek a' Május 30-dikán megké-szült békességet aláírták, egygyütt olyan egygyezésre léptek, hogy a' magok meg-hatalmazó leveleiket egymással költsönö-sön közöljék, és azokat az ő Cs. K. Apos-toli Felsege Udvari Status Titkos Cancellariájának arra kirendeltetve lévő szakaszá-nál tegyék-le. Hogy pedig azonközben a' több Udvaroktól iderendeltetett 's meg-bizott személyek felől is hiteles bizony-ságleveleket lehessen kapni, mind azok, a' kik ezen Congressusra szükséges bizony-ság-levelekkel meghatalmaztatva vannak, meghívattatnak, hogy ezeket ugyan ezen Cancellariahoz adják-bé. A' biztosi meg-hatalmazó leveleknek helybehagyattatása há-rom tellyes hatalmú Ministerekből álló biztosság által vitetik véghez; 's ezenmün-kának elvégeztetése után a' feljebb emlí-tett Udvaroknak Ministereik projektumot fognak azon eszközökre nézve tenni, mel-lyeket ők legalkalmatosabbaknak fognak itélni arra, hogy a' Congressus' továb-bi foglalatosságainak folytattatása azok sze-rént meghatározottassék.

A' meghatalmazó irásoknak beadatta-tásokra rendeltetett Cancellaria, November' 3-dikán nyittatik-ki. — Költ Bétsbén Nov. 1-ső napján 1814-ben.

Nov. 2-dik napján adtak 100 Forint Huszas penzért 250 1/2 forintot Váltó-tzedulában. Egy Cs. arány 11 forintot 41 krt.

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 33.

A' Magyar Kurir 37-dik darabjához.

Magyar Ország.

Folytatása 'a' Budán, és Pesten Október 26-dik és 27-dik napjain (szerdán és tsötörtökön: előfordult vigadozásoknak, az onnan érkezett levelekből: —,

„Illyen illumínáziót soha Pest és Buda nem láttak, mind a' két Város ki volt igen világosítva ezeknek még a' Városokon kívül lévő utzai is, úgy hogy minden ablakban legalább négy gyertyának kellett égni. Legfnéyesebben ki voltak világosítva a' Vármegye, Gróf Károly és Hertzeg Grassalkovits Házaik. A' Zsidó Templom a' Város ispotalya, a' Szent Gellért Hegyén a' mostanában építettett tsillag vizsgáló Torony, úgy hogy ezeknek falaik egész a' földig meg voltak rakva métsékkel, mind ezeket fellyül haladta a' Hid a' melly is egészzen lampásokkal egy egy lepesnyire való távolságra meg volt rakva; a' Hid végein a' két győzedelmi Kapuk külömb külömb fele Inscriptiókkal, úgy szintén az új piatzon az égő piramis, a' Palatinus kertje, mellyben a' fak és utak is égtek.

Azt mondják, hogy az Orosz Császár azt mondotta a' theátrumon a' mi Felséges Urunknak: Mein Lieber papa, Felségedet nem tsak a' Bétsiek, hanem a' Magyarok is szeretik. Vége levén a' Theátrumak ezer meg ezer vivát kiáltások közt haza kísérték Ő Felségeket. Más nap az Orosz Császár és a' Prussus Király lóra ültek, úgy nézegették a' Várost, a' Kaszármát, a' Nemzeti Museumot, a' Bibliotekát, a' mi Felséges Urunk pedig a' Palatinussal a' Bibliotekába várták Ő Felségeket; ez el vőgződven mind kotsikon

Búdára által mentek, ebédhez ültek, hol mint mindenkor úgy ekkoris nemes Ifjak szolgáltak az asztal körül nemzeti ruhában, fel kelvén az ebédetől a' Szent Gellért hegyére mentek meg nézni az abservatoriumot, 's szüretre az Nyulak' szügetebe, hol a' Kamarától 's Consiliumtól voltak a' puttonos Legények magyar kapás öltözetben; a' Szedők Városi Leányok hasonló öltözetben, a' szállók vállogatott srépek voltak, a' Duna ki volt világosítva, 's úgy jöttek-le egy tzifra tsajkán. Estvére bal volt az Ország Házában; itt mindennek Nemzeti ruhában kellett megjelenni, mint szintén a' más Társaságokban is; igen jó kedvek volt; az Orosz Császár és Prussus Király tántzoltak a' két Báró Orczinéval lengyelt.

Az ő kívánságokra a' Magyar Nemzeti táncz is előadatott, mellyet különösen Meltóságos Gróf Rádai Nina Kiszonynak volt szerentséje a' Felségek nagy megelegedésére 's Nemzetünk díszere gyönyörűen eljárni. Férfiak közül Erős J. Ur, 's két Huszár Tiszt Urak, és Gróf Eszterházy Vínce Ő Nagysága voltak olly szerentsések, hogy a' Felségek tetszését a' Nemzeti táncz' járással megnyerhették.

Az Udvari bál után 11 óra tájban megnézegették a' Felségek a' két város ki világosítatását.

Ezen bálról és ennek finyességéről azt mondják hogy az Orosz Császár azt mondotta, hogy Európának minden fő Nemzeteit látta, de a' Magyarhoz egysem hasonlított.

A' bálnak kezdete előtt tűz is támadott Pesten a' Király utzában a' hol Ő Felségek is meg jelentek. A' tűztáma-

dott 7 és 8 órák között egy Német varga házában, ki az inasát gyertyával fel küldötte a' padlásra holmi főtnek valóért, melly a' Legények ágyok alatt volt; az inas a' gyertya által meg gyújtotta az ágyat, úgy gyulladt ki a' Ház; több ezen Háznál el nem égett, ez se egészszen.

Tsötörtökön reggel a' Rákos mezején Hadi gyakorlás volt. Mind a' Gyalogság, melly Hiller és Bianchi regementekből. Oklopsia, és Jurasich Gránatéros Batalionokból állott; mind a' Lovasság, melly Rosenberg és Riesch Dragonosokból, 's a' Palatinális Huszár Regementből állott, ki volt állitva. Először a' Felségek a' Gyalogságot nézték meg, 's előtte elmenvén, távúldadon megállottak, és magok előtt Szakaszokként elléptettek. Az Hadi nép különös serénységgel, 's rendeltette fordulásait. Azután a' Lovassághoz tértek, melly a' Barakkok, 's a' város között két rendben állott. — Először a' két Német Regement előtt mentek el, azután a' Huszárok előtt. Ez egyedül maga olly számos volt, mint öszveséggel a' két Német regement. Minekutánna a' nézésnek vége lett, megindult a' Huszárság előre 's ágyukkal üzvén a' képzelt ellenséget, mintegy maga után húzta a' Német regementeknek, 's a' tulajdon két Osztályaiknak fordulásait. Folytában a' sebes fordulások, 's az általok végbe vitt ellenség békerítése olly szerentsésen ment végbe, hogy az ágyuzás és sebes sarkalás végre elhatározta a' hadi gyakorlásnak célját, 's megállapította 's öszsze szedte a' széljel munkálkodó Lovasságot.

Rendbe szedvén magokat a' Seregek, szakaszokként hadi muzsikával mentek el a' Felségek előtt, 's a' Nézőket az gyönyörűséggel töltöttek el, mellyet képes minden szívbe önteni a' szép és rendes Lovasság. Hízeltetés nélkül elmondhatni, hogy a' Palatinális regementnek, mind

rendszerént való Vitézei, mind Vellitessai a' szép tsinos öltözet, pontos fordulás, és igazi rendtartás által minden Nézőkben tellyes gyönyörűséget gerjesztettek.

Felséges Urunk, és a' Palatinus Ö Császári Fő Hertzegsége az ő Regementjeik öltözetében: 5 Generálisok M. Generálisok feje mentében, véres dolmányban és nadrágban, kótság tollas kalpagban jelentek meg. — Az Orosz Császár most is a' Gárda Huszárjai öltözetében; a' Prussus Király Ö Felsége a' Stipsits Huszár regement rubájában vala.

A' következő napon vissza indultak ő Felségek Béts felé, a' Prussus Király 7-tedfél órakor hintóban, fél órával azután Felséges Urunk hasonlóképpen hintóban; az Orosz Császár is fél óra múlva ló háton indult-ki, az Ország' komandírozájától 's a' több Generálisóktól kísértetvén. A' rendes és polgári katonaság parádét tett, az ágyuk durrogtak; 's a' sokaság a' letvegőt hasogató vivát kiáltozással vett bútsut ő Felségektől.

Még meg jegyezhetjük, hogy Kedden u. m. Oktob. 25-dikén a' Szövertséges Felségeknek megjelenések napján a' Magyar Theátrumi Társaság előadta az ő theátrumban Hunnius munkája szerént ezen vígjátékot: A' Sük et Néma. A' játék végződésével kiállott a' Társaság, 's a' három Felség nevének borostyán koszorúval kerített neveik betűit: S. F. W, kivilágosítva két pyramisközé helyhezette, 's előttök egy oltáron az áldozat tüze égvén, örvendező Éneket zengedezett el, mellyet a' Néző sokaságnak tapsolása rekesztettbe.

A' Bétsi nagy Vendégek között a' Hessen-Kasseli Valasztó Fejedelem 'Oktober' 25-dik napján vissza indult a' maga Státusaiba.